

Termistöoppia virokksi

TIIU EREL'T *Eesti oskuskeel*. ENSV TA Keele ja Kirjanduse Instituut. Toimetanud Ustus Agur. Valgus, Tallinn 1982. 216 s.

Tieteen, tekniikan ym. alojen erityiskielet, joista suppeammassa mielessä on tapana käyttää nimitystä *ammattikielet*, poikkeavat yleiskielestä varsinkin sanastoltaan. Erityisalojen termistöä on tietoisesti pyritty kehittämään jo kauan: tunnettuja ja kuuluisia ovat esimerkiksi Albert Dürerin (1471—1528) ponnistelut saksankielisen matematiikan termistön luomiseksi, ranskalaisten Lavoisier'n (1743—94) ja Berthollet'n (1748—1822) kemiallisten yhdisteiden nimeämistyö sekä ruotsalaisen Linnén (1707—78) kasvi- ja eläintieteellinen termityö. Käytännön kansainvälisistä uranuurtajista mainittakoon IEC (International Electrotechnical Commission), joka alusta asti (1880) on kiinnittänyt suurta huomiota alansa termistöön ja sen kehittämiseen.

Varsinainen termistöopin teoria syntyi kuitenkin vasta viitisenkymmentä vuotta sitten itävaltalaisen Eugen Wüsterin julkaistessa teoksensa »Internationale Sprachnormung in der Technik, besonders in der Elektrotechnik» vuonna 1931. Wüsteriä on syystäkin pidetty termistöopin isänä, ja hänen perustamansa »Wie-

nin koulukunta» toimii vielä menestyksellisesti perustajansa hengessä. Hyvän kuvan Wüsterin terminologisista näkemyksistä saa kaksiosaisesta teoksesta »Einführung in der allgemeine Terminologielehre und terminologische Lexikographie», joka ilmestyi hänen kuolemansa jälkeen vuonna 1979.

Wüsterin »Internationale Sprachnormung in der Technik, besonders in der Elektrotechnik» herätti huomiota muissakin maissa, ja se käännettiin jo vuonna 1935 venäjän kielelle. Termistön tutkimus virisi Neuvostoliitossa nopeasti Wüsterin ajatusten pohjalta, ja elinvoimainen »Moskovan koulukunta» on ensin D. S. Lotten, myöhemmin muiden tutkijoiden ansiosta kehittynyt merkittäväksi kansainväliseksi termistöntutkimuksen keskuksiksi. Neuvostoliiton edustajat myötävaikuttivat esimerkiksi siihen, että ISO (International Standardizing Organization) ryhtyi käsittelemään termikysymyksiä.

Termistöoppi on sekä teorian että käytännön kannalta saanut vankan jalansijan myös esim. Kanadasta (Québec), Tšekoslovakiasta (Praha) ja Pohjoismaista, ja alalla on runsaasti kansainvälisiä järjestöjä ja vilkasta kongressitoimintaa.

Termistön tutkimuksella on siis Neuvostoliitossa pitkät perinteet, joihin myös Tiiu Ereltin kirja liittyy. Mutta hän haluaa kohdistaa päähuomion nimenomaan viron kieleen, sen ammattikieliin ja termiongelmiin. Hän sanookin kirjansa alussa, että hän puhuessaan viron ammattikielistä keskittyy ennen kaikkea ammattikielten sanastoon eli termistöön, ts. hän käyttää termiä *oskuskeel* sen suppeassa merkityksessä. Erelt on hyvin selvillä siitä, että ammattikielet eroavat yleiskielestä muiltakin osin kuin sanastoltaan (s. 23), mutta on heti alkuun todettava, että hänen kirjansa on melkein puhtaasti terminologinen teos. Tämän kertoo jo sisällysluettelo, jonka neljä päälukua ovat: terminologia (s. 9—24), termi (s. 25—111), termisysteemi (s. 112—134) ja ammattikielten kielenhuolto (s. 135—174).

Ammattikielten tutkimuksessa on kansainvälisestikin katsoen keskitytty melkein yksinomaan termistön tutkimiseen. Tuleva tutkimus ottanee yhä enenevässä määrin huomioon ammattikielen tyylipollisia, lauseopillisia ym. piirteitä.

Ammattikielen ja yleiskielen suhteesta toisiinsa Erelt toteaa, ettei näiden kahden kielimuodon välillä ole jyrkkää rajaa. Ammattikielien ovat kuitenkin kirjakielen alalajeja, kuten myös esimerkiksi kaunokirjallisuuden kieli. Ammattikielen takana on yleensä mutkikkaampi ja abstraktimpi ajatus kuin yleiskielessä on laita. Siksi tarvitaan ammattikielissä toisaalta sanoja, jotka yksiselitteisesti pystyvät erottamaan käsitteet toisistaan, toisaalta sanoja, jotka ovat merkitykseltään riittävän laajoja ja abstrakteja. Yleiskielen ja ammattikielen suurin ero onkin Ereltin mukaan juuri tarkkuudessa: ammattikieli on yleiskieltä tarkempi.

Termiä määritellään Erelt turvautuu muiden tutkijoiden määritelmiin, joista hän erityisesti mainitsee B. Golovinin esittämän: »Termin on sõna või (alluvusseoste baasil moodustatud) sõnaühend, millel on erialane tähendus ning mis väljendab ja vormistab erialast mõistet, mida kasutatakse teatud objektide ringi ja nendevaheliste suhete tunnetamisel ja evitamisel (ning selle jaoks) mingi eriala vaate-nergast» (s. 26). Hän lähtee automaattisesti siitä, että termi on jonkin erikoisalnan kieleen kuuluva nimityksikkö, mutta korostaa toisaalta, että hänen käsityksensä mukaan ei ole olemassa toisaalta termistölekkikkaa ja toisaalta yleiseen käyttöön tarkoitettua leksikkaa. Hän yhtyy tältä osin G. Vinokuriin, jonka mukaan »termit eivät ole erityisiä sanoja vaan ainoastaan sanoja, joilla on erityisfunktio». Wüsterin ja Wienin koulukunnan mukaisesti Erelt korostaa kaikessa termistötyössä käsitteen ensisijaisuutta; termiä luotaessa pitää käsitteen olla täysin selvä ja tarkkarajainen. Käsite saadaan taas tarkoin rajatuksi määritelmän avulla: ilman tarkkaa määritelmää ei käsitettä edes ole olemassa, toteaa Erelt (s. 27).

Tämä pätee tietenkin termityössä; emme voi soveltaa tätä ajatusta »jälkikäteen» niihin käsitteisiin, jotka ovat spontaanisti syntyneiden termien takana.

Läpinäkyvistä ja motivoitumattomista termeistä Erelt ottaa puheeksi morfologisesti ja semanttisesti motivoituneet sanat. Sekä läpinäkyvillä että motivoitumattomilla termeillä on omat etunsa ja haittansa; konkreettinen tarve ratkaiskoon, kumpaa tyyppiä tietyssä tilanteessa ryhdytään käyttämään. Läpinäkyvä termi on merkitykseltään selkeä ja helppokäyttöinen; motivoitumattoman termin merkitys taas on varta vasten opittava. Läpinäkyvä termi on kuitenkin useimmiten motivoitumatonta pitempi ja sen takia hieman hankalampi käyttää.

Termityössä on tapana pitää tavoiteltavana ihannetilanteena sitä, että kutakin käsitettä vastaa yksi termi ja kääntäen kutakin termiä yksi käsite. Jos tähän päästään, ei termin merkitys olisi riippuvainen kontekstista ja pääsisimme eroon polysemiasta, homonymiasta ja synonymiasta. Vaikka symbolin ja tarkoitteen yksiyksinen suhde ammattikielissä lieneekin tavallisempaa kuin yleiskielessä, on ammattikielissäkin sekä monimerkityksisiä termejä että termivariantteja. Termivarianteista Erelt mainitsee (s. 46) kolme päätyyppiä. *Leksikaalisesta termivariantista* on kysymys silloin, kun kahdella erilisellä sanalla on sama merkitys (esim. *esimus* ja *prioriteet*). *Kieliopillisesta variantista* Erelt puhuu silloin, kun kielelliset perusainekset ovat suurimmaksi osaksi samat mutta termit on muodostettu erilaisia periaatteita noudattaen. Näin on, kun käytetään

- a) samaa kantaa mutta erilaisia johtimia (esim. *asfaldilaotur* ja *asfaldilaoti*),
- b) erilaista johtamistapaa (esim. *kromosomaalne* ja *kromosoomne*),
- c) yhdyssanoissa erilaista liittämistapaa (esim. *diislikütus* ja *diiselkütus*),
- d) alkuosassa rinnan lyhyttä ja pitkää muotoa (esim. *reguleerimiskruvi* ja *reguleerkruvi*),

Kirjallisuutta

e) rinnan sanaliittoa ja yhdyssanaa (esim. *absoluutne kõrgus* ja *absoluutkõrgus*),

f) rinnan yhdyssanaa ja johdosta (esim. *sulavelement* ja *sular*),

g) rinnan sanaliittoa ja johdosta (esim. *bitumeeniga katma* ja *bitumeendama*). Kolmantena ryhmänä Erelt mainitsee *ortografiset variantit* (esim. *kadaster* — *kataster*, *Kunda lade* — *kunda lade*, *magnetlindi valaja* — *magnetlindivalaja*).

Käytännön opetustyötä varten olisi hyvä saada aikaan kriteereitä, joiden mukaan voisi antaa suosituksia, kun on valittava esimerkiksi omaperäisen ja vierasperäisen termin, yleiskielen ja puhekielen termin, motivoituneen ja motivoitumattoman termin välillä. Yleispäteviä kriteerejä Erelt ei esitä, mutta hän tähdentää joitakin termityyppejä, joita pitäisi välttää. Nämä ovat seuraavat:

1. Harhaanjohtavat termivariantit (tilastotieteen termeistä *väljavõtt* ja *valim* jälkimmäinen on huono, koska se sisältää kvalitatiivisia piirteitä).

2. Monimerkityksiset termivariantit (*mõlemkaart* parempi kuin *duaalkaart*, jolla on muitakin merkityksiä).

3. Kömpelöt termivariantit, joille on löytynyt uusia onnistuneita variantteja (*mitmekordse kasutamisega pakend* korvattava termillä *ringluspakend*).

4. Uudet tarpeettomat termivariantit (vanhan »gramfonin» *nõel* kelpaa vielä hyvin, vaikka tilalle on tarjottu termiä *kompivteravik*).

5. Kieliopillisesti virheelliset termivariantit (*keemiainsener* on parempi kuin *insener-keemik*, sillä *insener* on pääsana).

6. Ortografiset termivariantit, koska oikeinkirjoituksella ei ole semanttista merkitystä eikä ammattikielessä myöskään tyyliarvoa (*duplikaat* ja *plokkskeem* eikä niiden rinnalla muita, esimerkiksi *dublikaat* tai *blockskeem*).

Termi voi muotonsa puolesta olla perussana (*lakk*, *vöö*, *torv*), johdos (*laadur*, *ehitis*), yhdyssana (*labapump*, *roomikauto*) tai sanaliitto (*karjala äke*, *kahe poolega uks*).

Uusien termien luomiseen tarvittavat perussanat saadaan vieraasta kielestä, keksimällä täysin uusia äännejojoja tai lainaamalla kielen muista variaatioista, muista erityiskielistä tai kansankielestä. Jos vertaa viroa ja suomea keskenään, on tietenkin huomattava ero siinä, että viro paljon suuremmassa määrin kuin suomi hyväksyy erilaisia lainasanoja, mikä jättää jälkensä myös johdoksiin, yhdyssanoihin ja sanaliittoihin.

Johto on virossa samaan tapaan kuin suomessakin erittäin tärkeää ternejä luotaessa. Onhan molemmissa kielissä runsaat sananjohtomahdollisuudet. Erelt mainitsee (s. 29) viro ammattikielten opetuksessa korostettavan sitä, että termimäisyys on olennaisilta osin kannan ominaisuus. Samakantaisista johdoksista muodostuu »tuletuspesa» (*paljang* — *paljandiline*, *paljandama*, *paljandamine*, *paljanduma*, *paljandus* jne.), joka siis koostuu itsenäisiksi termeiksi katsottavista sanoista.

Kun otamme tarkasteluun mukaan vielä termien yhdistämismahdollisuuden, voimme Ereltin mukaan puhua todellisesta termien muodostuspesästä (»moodustuspesa»).

Johtamalla muodostettujen termien semanttisesta puolesta Erelt ottaa puheeksi mielestäni tärkeän johdosten ominaisuuden: johdoksen merkityksen ala on yleensä laajempi kuin yhdyssanan, toisin sanoen johdoksen ekstensionaalinen merkitys on yleensä suurempi kuin yhdyssanan. Esimerkkinä hän mainitsee sanan *pumpla*, jonka merkitys kontekstin mukaan saattaa olla 'pumppaamo', 'pumppuhuone' jne. Näin ollen johdos on usein yläkäsitteen nimitys, ja sekä johdos *pumpla* että yhdyssanat *pumbamaja* ja *pumbaruum* ovat termeinä tarpeellisia. Runsaat sananjohtomahdollisuudet ovat eittämättä kielen arvokkaita voimavaroja, mutta Erelt huomauttaa, että johdosten runsas käyttö termeinä saattaa virossa ja suomessa johtaa erehdyttävän samankaltaisten termien syntymiseen (paronymia). Johdetun termin suurimpia etuja on sen lyhyys.

Yhdyssanaa on yleensä pidetty ihan-teellisena terminä, lähinnä kai siksi, että se läpinäkyvänä, motivoituneena, on helppo ymmärtää. Viro on suomen kielen tapaan yhdyssanoja suosiva kieli, ja Erelt tuntuukin hieman pelkäävän yhdyssanojen liiallista käyttöä, varsinkin jos ne kasvavat liian pitkiksi. Terminä toimivien yhdyssanojen maksimipituutta on kuitenkin mahdotonta määrittää, pisin termi kun ei aina ole kömpelöin. Erelt toteaa viron osalta, että neliosaisia yhdyssanatermejä on vielä runsaasti, viisiosaisia sen sijaan varsin vähän ja kuusiosaisia tuskin ollenkaan.

Termi voi hyvinkin olla myös sanaliitto, mutta se ei saa olla kömpelö. Tämä on hyvä nyrkkisääntö, jonka noudattaminen ei tosin aina ole helppoa. Varsin usein käy niin, että ensin luodaan johonkin (tilapäiseen) tarpeeseen sanaliittotermi, joka siten korvataan yhdyssanalla, myöhemmin ehkä johdoksella. Pyrkimys termien lyhentämiseen onkin Ereltin mukaan ammattikielten sanaston yleinen kehitystendensi: sanaliitosta tulee yhdyssana (*kulttuuriline mälestusmärk* > *kultuurimälestis*, *lūpstud piima minutis* > *minutilūps*), sanaliitosta tai yhdyssanasta johdos (*referaatajakiri* > *referaatomik*, *piimajõudlus* > *piimakus*, *valgendav aine* > *valgendi*) ja sanaliiton, yhdyssanan tai johdoksen rinnalle tai tilalle tulee perussana (*vastuvõttusaatesead* > *vasa*, *terav ots* > *terk*).

Virossa sanaliittotermien synty on varsin luontevaa senkin takia, että viron kieli ei vain salli vaan melkein suosii sellaisia määritesuhteita, jotka ovat suomen kielelle melko vieraita. Ajattelen sellaisia tapauksia kuin Ereltin mainitsemia termejä *masinal laduja*, *langvasaraga stantsija*, *ringahjus põletaja*.

Erelt pohtii kirjassaan periaatteelliselta kannalta laajahkosti vierasperäisten kielinesten hyväksikäyttöä viron ammattikielissä (s. 65—76). Kysymys on kaikkien kielten osalta keskeinen, sillä varsin usein on nimettävillä ilmiöillä ja esineillä jo valmiiksi jokin vieraskielinen nimitys. Monet uudet tuotteet tulevat ulottuville

esimerkiksi englantilais- tai saksalaisnimisinä. Virossa on myös yleiskieli omaksumun runsaasti vierassanoja; suomen kieli ei äännerakenteensa takia ole suvainnut niitä yhtä suurella määrällä. Kumpaankin ratkaisuun liittyy tietenkin sekä etuja että haittoja. Vierasperäisyyksien karttaminen ja omaperäisten, usein motivoituneiden sanojen ja termien suosiminen helpottaa huomattavasti tiedon kulkua oman maan väestön keskuudessa. Vastaavasti kansainvälisten sanojen ja termien omaksuminen on tietenkin omiaan helpottamaan kansainvälistä kanssakäymistä. Kun tiede ja tekniikka ovat paljolti riippuvaisia kansainvälisistä yhteyksistä, tämä on suomen osalta johtanut siihen, että ammattikielien jonkin verran enemmän kuin yleiskieli turvautuvat kansainvälisiin termeihin. Erelt toteaa viron osalta saman tendenssin varsinkin uudenaikaisessa tieteessä ja tekniikassa. Käytännön termityön toteuttajat ja termiteoreetikot voidaankin luokitella kahteen ryhmään: toisaalta on kansainvälisten termien puolestapuhujat, toisaalta puristit. On sanomattakin selvää, että termityössä on ajateltava sekä omia kansallisia että kansainvälisiä tarpeita. Olisi löydettävä kultainen keskitie, joka mahdollisimman pitkälle tyydyttää molempia. Missä tämä keskitie sitten kulkee, tuntuu olevan kovasti kielikohtainen kysymys, jonka vastaus paljolti liittyy ennen kaikkea kielen rakenneseikkoihin. Niinpä virossa ja skandinaavisissa kielissä ei ole yhtä runsaasti lainasanoja ja -termejä vähentäviä äänteellisiä rajoituksia kuin suomessa, jonka sananalkuisten konsonanttiyhtymien vähäinen käyttömahdollisuus — yhden esimerkin mainitakseni — kariuttaa monia laina-, standardoimis- ja termien harmonistamissuunnitelmia. Mutta vaikka tällaisia suoranaisia esteitä vierasperäisen sanan tai termin käyttöön ottamiselle ei olisi, vieraan kielen ainesten käyttämisessä on noudatettava harkintaa. Filiniin, Skvortsoviin ja Saareen yhtyen Erelt toteaa, etteivät vieraat kielet ole lähde, josta voi loputtomiin ammentaa. Jos tietty raja ylittyy, alkaa lainaava kieli

Kirjallisuutta

menettää omaa luonnettaan ja sen koko systeemikin saattaa ruveta hajoamaan.

Lainatermien lähteistä puhuessaan Erelt pitää sukukieliä erittäin sopivina lainanantajina, ja hän mainitsee esimerkiksi suomen *kuva-* sanan, josta virossa on käytössä monta johdosta (*kuvama, kuvar, kuvanduma* jne.). Toisen keskeisen lähteen muodostavat latinan ja kreikan morfeemit, joita useimmissa sivistyskielissä käytetään hyväksi. Useimmiten on kuitenkin niin, että erityisalan kehityksen kärjessä kulkevan maan kieli (»liiderkeel») automaattisesti ensimmäisenä tarjoaa lainattavia kielenaineiksia.

Termi on olemassa ainoastaan *termissysteemissä*, ei irrallisena, eristyneenä. Erelt tähdentää, että neuvostoliittolainen termistöopin koulukunta ei ole koskaan tarkkaillut termejä irrallisina: »Eraldi võetud omaette termin on fiktsioon. Termin on olemas ainult termissüsteemis, s.ö. kõrvuti teiste terminitega, milledega ta on kindlates suhetes» (s. 112). Termisysteemin luomisen etappeina ovat koulukunnan mukaan 1) erityisalan perusteiden selvittäminen, 2) käsitteiden valinta, systemointi ja ryhmittely, 3) käsitejärjestelmän luominen, 4) käsitteiden määrittely, 5) termissysteemin luominen. Käytännössä työvaiheet eivät välttämättä noudata tätä järjestystä vaan voidaan vapaasti siirtyä vaiheesta toiseen, kunhan kaikki vaiheet saavat osakseen riittävästi huomiota.

Ereltin teos tekee kiitettävällä tavalla selkoa itse termistä ja siihen liittyvistä kysymyksistä. Termisysteemiä käsittelevä luku on sen sijaan hieman ylimalkaisempi: teoriapuoli jää ohuemmaksi. Erelt korostaa kyllä käsitejärjestelmän merkitystä ja ensisijaisuutta termissysteemiin nähden, mutta olisin mielelläni nähnyt hänen kirjassaan perusteellisemman selvityksen käsitejärjestelmistä ja niiden rakentamisperiaatteista. Nimenomaan erilaisilla käsitteiden välisillä suhteilla, joihin käsitejärjestelmät pohjimmiltaan perustuvat, on varsin suuri merkitys juuri käytännön termityötä ja termistön opetusta ajatellen. Samalla olisi yläkäsitteen ja alakäsitteen

suhteita voinut valaista myös teoreettiselta kannalta. Voisi ehkä sanoa, että koko termissysteemiä käsittelevään lukuun olisi voinut suuremmassa määrin soveltaa uuden aikaisen semantiikan näkemyksiä. Merkityskomponenttiajatus on kyllä mukana viron arvo- ja ammattinimiä käsittelevässä termissysteemin sinänsä arvokkaassa hahmotuksessa, mutta esimerkiksi käsitepiirteiden keskeistä asemaa ja suurta merkitystä termistöopin tutkimuksessa ei teoksessa mielestäni riittävästi korosteta. Käsitepiirteet ja hierarkkiset suhteet mainitaan lyhyesti motivoituneita ja motivoitumattomia termejä käsittelevässä luvussa (s. 30—).

Kiintoisa on Ereltin jo mainitsemani viron arvo- ja ammattinimien terminologinen esittely, jonka tarkoituksena on valaista termissysteemin luomisen perusajatuksia. Systeemin jakokriteereinä ovat 1) toiminta, 2) toiminnan kohde, 3) toiminnan väline, 4) toiminnan paikka, 5) toiminnan valtapiiri. Materiaali jakautuu kahteen pääryhmään kantasanan tai pääsanan laadun mukaan: tämä ilmaisee joko toimintaa tai työntekijän kuulumista työläisten tai virkailijoiden joukkoon niin, ettei toiminta selviä. Ottamalla mukaan lisätunnuksia saadaan syntymään seuraava looginen jako:

1. Kantasana ilmaisee työntekijän toimintaa: *märkija, paagutaja, pigitaja*.

1.1. Toiminnan kohde + toiminta: *magnetjuhtmete kalibreerija, makaronipressija, matipunuja, pabermassi valmistaja, peeglikuivataja*.

1.2. Toiminnan väline + toiminta: *elektrolõikaja, langvasarstantsija, ringahjus põletaja, smirgeltõõtletaja*.

1.3. Toiminnan paikka + toiminta: *kohtutäitur, pealmaaläbindaja, perroonikontrolör, saaliadministraator, steriliseerija sanitaarilahilas*.

1.4. Toiminnan valtapiiri + toiminta: *jahindusinspektor, paleontoloogiapreparaator, raamatupidamisrevident, spordi-kohtunik*.

2. Pääsana ilmaisee kuulumista tiettyyn joukkoon niin, ettei toiminta selviä.

2.1. Toiminnan kohde + pääsana: *gaa-* *sitööline*, *heidetööline*, *sulfaaditööline*, *plaanitehnik*.

2.2. Toiminnan väline + pääsana: *generaatoritööline*, *reaktoritööline*, *tikuautomaadi tööline*, *ümbrikumasina tööline*, *roolimees*.

2.3. Toiminnan paikka + pääsana: *hüd-roograafiabaasi tööline*, *köögitööline*, *põlevkivikarjääri meister*, *laboritehnik*.

2.4. Toiminnan valtapiiri + pääsana: *parvetustööline*, *ehitus-* ja *montaažitööde meister*, *kalatöötlusmeister*, *mehhaniseerimistehnik*.

Käsitteille on termityössä periaatteessa laadittava määritelmä. Kun käsite on olemassa ainoastaan käsitejärjestelmän osana, se saadaan myös määritellä vain käsitejärjestelmän osana. Määritelmiä laadittaessa on aina otettava huomioon, kenelle määritelmä on tarkoitettu. Yleissanakirjassa esiintyvän määritelmän on oltava toisenlainen kuin erikoisalan käsikirjassa esiintyvän. Erelt erottaa kirjassaan kaksi määritelmän lajia, joista toinen on sisältömääritelmä (sisudefiniitioon) ja toinen ekstensionaalinen määritelmä (mahudefiniitioon). Nämä yleensä reaalmääritelmän alalajeina esitetyt määritelmätyypit ovatkin termityössä varsin keskeisiä, mutta muitakin määritelmätyyppejä olisi ehkä kannattanut mainita.

Kirjansa neljännessä ja samalla viimeisessä luvussa Erelt puuttuu kielenhuoltomielessä eräisiin viron ammattikielten heikkouksiin, antaa ohjeita ammattisanastojen tekijöille ja käsittelee standardoimiskysymyksiä, joiden yhteydessä hän ISO:n standardien lisäksi lyhyesti esittelee termityötä tekevät tärkeimmät kansalliset ja kansainväliset termi- ja standardoimiselimet sekä termipankit. Liitteenä on 25 sivun näyte erilaisista ammattisanastoista ja -sanakirjoista.

Ereltin kirja on perusteellinen ja ansioikas termistöopin tutkimusta ja sen peruskäsitteitä esittelevä teos, joka käsittelee sekä teoriaa että käytäntöä. Lukija tutustuu sen avulla sekä termistöopin periaatteisiin että viron ammattikielten termistö-

jen erityisongelmiin. Pienenä heikkoutena pidän sitä, ettei koko sarkaa kynnetä yhtä syväälle.

RUNE INGO